Et[illegible]
De causis tristitiæ

Expectatio mali timorem efficit, praesens tristitiam, vel boni amissum, magis malum conjunctum.

Causa præcipua doloris est, in quantum de ratione boni concupisci [illegible] tali ablatæ tristitiam. Sicut appetitus unitatis, in quo consistit perfectio rei: quod alia dolor, quam sentiens gaudium dispersionis corruptionis inspectionis. Et delectabilis gaudium movet spes adipiscendi quod concupiscit.

In animo dolor fuit, voluntas resistens potestati majori, in corpore — [illegible] resistens corpori potentiori; si non resisteret, sed cederet sentiendo, non esset dolor, sed delectatio.

Effectus doloris

aufert facultatem addiscendi. aggravat animum. debilitat operationem. magis nocet corpori, quam alia passio, cum vitalem cordis motum impediat; consistit vita humana in quodam motu, qui à corde in cetera membra diffunditur.

Remedia tristitiæ mitigantia

quælibet delectatio. fletus, per quem intra animum, quod circa malum ad exteriora diffundit: nam nocivum interius clausum magis affligit. fletus et gemitus sunt quædam operationes convenientes tristitiæ dolenti et ideo sunt delectabiles.

Compassio amicorum, quasi conantium ad dolentem ab onere allevandum; percipitque dolens ab eis amari, quod delectabile.

contemplatio veritatis, cum in hac maxime consistit delectatio. Unde gaudium existimate, cum in varias tentationes incideritis. Jacob 1.

Somnus et balnea, quæ restaurant et reformant corporalem naturam in debitum statum vitalis motionis.

Spes

Spes differt 1° a spe, quia de bono; timor de malo; futuro; gaudium de bono praesenti. arduo, in difficultate adipiscibili; desiderium de bono futuro absolute, unde pertinet ad vim concupiscibilem; spes ad irascibilem arduo adeptu possibili; non enim sperat quod omnino adipisci non potest, et per hoc differt a desperatione.

Omnes passiones irascibilis praesupponunt passiones concupiscibilis.

Spes de bono, bonum in quantum bonum est obiectum motivum appetitivae virtutis sicut explicitum quod possibile, sic explicitum intervenit motus spei, secundum propriam virtutem, et secundum virtutem alterius. Sperans per propria virtute consequi dicitur sperare tantum; sperans ex auxilio virtutis alienae dicitur expectare, quasi ex alio expectare in quantum scilicet vis apprehensiva praecedens non solum respicit ad bonum quod intendit adipisci, sed etiam ad illud cuius virtute adipisci sperat. Sic motus spei quandoque dicitur expectatio, ad Rom. 8. Spes in expectatione virtutis motivae praecedit.

Spes, cum quandam accessum in bonum, desperatio vero recessum ab eodem desperatio [illegible] contrarietatem [illegible] recessu.

Desperatio sola importat privationem spei, sed quendam recessum a re desiderata propter aestimatam impossibilitatem adipiscendi, unde desperatio praesupponit desiderium sicut et spes. [illegible] quod non cadit sub desiderio non de eo est spes neque desperatio.

Sicut [illegible] desperationem fit hoc aestimamus, quod aliquid sibi sit possibile, quod reputabat impossibile, ita per desperationem fit ex aestimatione, quod aliquid non sit sibi possibile, quod possibile aestimabat.

Spes in quantum respicit bonum speratum ex amore causatur; sed in quantum respicit eam per quem nobis aliquid possibile fit, amoris causa est; ex hoc enim quod per aliquem speramus nobis posse provenire [illegible], movemur in ipsum sicut in bonum nostrum; et sic incipimus ipsum amare. Ex hoc autem quod amamus aliquem, non speramus de eo, nisi per accidens, in quantum scilicet credimus nos redamari ab ipso. Unde amari ab aliquo facit nos sperare de eo, sed amor eius causatur ex spe, quam de eo habemus.

qui orat ... in sua ... 1 Cor. 9.

... stimao ordus excitat attentione; ... stimao probis o retar-
dat conatr. Spes caat delectai, qua adjuvat operai qi spes
operai adjuvat.
Spes respicit boni assequendi, securitas mali vitandi; unde secu-
ritas magis videt opponi timori, qui ad spem pertinere. Et tu se-
curitas o caat negligeau, nisi in qtum diminuit ... stimao
ordu, in quo in diminutes 2ao spei. Illa o in quibz hoc
multi impedimentu tribuit, quasi jam o reputans ordua

Timor

Cum timor fugam quandam importat, ipsi et ps se mali re-
spicit ut obtu, boni aut o nisi ps accedit.
... in deo nil mali e pt, ps hunc mandamy timeri ps 33. ... ti-
more de bono. R. R. sicut spes respicit, bonu, in qd tendit, et ad id, ps
q sperat se boni recepiti adipisci, ita e timor respicit ad malu,
qd refugit, et ad illd boni, qd sua virtute pt infligere malu, et
ps hunc modo deus timeri in qtum pt infligere poenā spiritali
o corporali. deus obtu timoris rao justitia: spei rao misericordia.
Mali rad o e timoris obtu, nisi in aliqua averſione ipse appre-
hendas ipsiusque. Et mali rad ipsy imminet, o tu ...
de ipsiusque, et ideo o ipsy timet
id, qd omis suaet potesti et volti rod o lbt rai terribilis:
ps illd poli terribile, qd lbt caam extra. mali aut culpae lbt
ipsiu caam volti. qd ga voltas pt ab exteriori inclinari
sedem ... pt mali culpae timeri, q; sedem seductio.
timor e de malo, qd o suaet potesti: et ideo ipsy vindi, qd ti-
mets e a caa extra; boni aut qd speras e a caa in-extra.
tria.
pt timor timeri sut ex caa extra ... o aut et
subjacet humanae volti. o prohibet, quin in uno timore
praeservat se ab alio timore, et sic custodiat se
o timeri tum illo timore. qui timet amittere
sanitatem; timendo custodit eam.

timor seu se respicit malum quod refugit, quod opponitur alicui bono amato, et sic seu se timor nascitur ex amore. Dolor respicit ad id, quod quod praesens tale malum, et sic et accedens quoque inducit amorem: in quantum enim homo, qui timet puniri a deo, servat mandata, et sic incipit sperare, et spes introducit amorem.
illi a quo exspectamus mala, primo quidem odio habemus; sed postquam ab ipso jam incipiunt sperari bona, tunc incipit amari.
Operatio hominis exterior causatur quidem ab anima, sicut a primo movente; sed a membris sicut ab instrumento. timor impedit operationem ex parte instrumentorum, sed ex parte animae, si sit moderatus, juvat, et bene attentius consiliari et operari facit. cum metu et tremore vestram salutem operamini. Phil. 2. quod non diceret, si timor bona operari impediret.
Sicut boni hominis ita et mali considerandi sunt in operatione hominis, sunt in exterioribus rebus. in operatione duplex malum timeri potest, labor gravans naturam, et sic est segnities, et turpitudo laedens opinionem; quod si timeatur in actu committendo, est erubescentia; si autem sit de turpi facto est verecundia.
malum in exterioribus rebus triplici ratione potest excedere hominis facultatem ad resistendum; ratione suae magnitudinis, cujus exitum considerare non sufficit, et sic est admiratio: ratione dissuetudinis, quia inspectum non consideratum offertur et hoc modo est stupor, quia est ex insolita imaginatione: ratione improvisionis, quae provideri non potest, sicut futura infortunia timentur, et dicitur agonia. ergo 6 species timoris.

finis e qo ultimus finis, qd ad hunc sola ratio circa
attingere pt, qo finis e totius rationis ordo.
differentia inter iltum speculativum et practicum, qd bonum et malum
ratio speculativa respicit simpliciter in verum et falsum, ita pr. qd
verum absolutum e bonum ejus et falsum. qd bonum practicum
e iltus et e verum absolutum, qd respice .. liberi ad appetitum
concorditer
Electio e appetitus conciliatus.
Consilium e inquisitio de actibus, qd sta de iis, de quibus
consiliandum licet libertas iltu recti dispositi, - e de
determinatis, quae in nobis et in nostra potestate existunt
Ov consilium e quaestio, qd e ois quaestio e consilium.
Consensus sp e in electione procedunt eam. assentiri e ad
aliud sententiam, assentire e simul sentire.
Constantia sp e e in bonis
usus e actus voluntatis de bis, quod pt ad finem subsequens electionem
imperare e actus ratis, praesupposito [illegible] actu voluntatis.
in illa tamen dicunt actum ~~[illegible]~~, in quatum sunt liberi; radix
om libertatis, e voluntas sicut subjectum, qd sicut causa e ratio. et
[illegible] voluntas libere pt ad diversa ferri, qa ratio pt libere diversas con-
ceptiones bonum. imperare nil aliud e, qu ordinare aliquem ad
aliquid agendum, cum quadam intimativa motione.
ratio hoc modo imperat sibi ipsi, sicut voluntas movet se ipsam, in quantum se
utraque pbn reflectitur supra suum actum, et ab uno in aliud tendit.
hoc imperat pt actus voluntatis, in quantum e liberis et volens

Defectus in volunt. praeexistens q. e. realis, alias in peccato
peccarat. neque causalis et fortuitus, non q. erat in nobis nec
potens, causalitas q. est impraemeditata, a. ipsis voluntariis; q. tam pot-
morali, ne agamus in infinitum procedere. 3. post hum. Phil.: po-
tentiam activam ppriam in moralibus actibus a. res oppositas. 2da vis appre-
hensiva; 3. Voluntas. 4. vis motiva, quod exsequitur imperium rationis: ac-
cum virtutes exsequantur, jam praesupponit bonum morale, aut malum;
q. ad morales habitudines actus exteriores pertinent, nisi sidem q. possunt
voluntarii.